

Meddelande från informations- och kommunikationsteknisk standardisering

Utrikesdepartementet

2016-05-24

Dokumentbeteckning

KOM (2016) 176

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén Prioriteringar för informations- och kommunikationsteknisk standardisering på den digitala inre marknaden

Sammanfattning

Europeiska kommissionen skriver i sitt meddelande att it-standarder är en hörnsten för den digitala inre marknaden, it-standarder garanterar att tekniken är kompatibel och tillförlitlig och de främjar forskning och innovation och en öppen marknad. Kommissionen har valt ut följande fem områden där ett starkare EU-ledarskap inom standardiseringen skulle öka konkurrenskraften och hjälpa de europeiska innovationerna att hävda sig bättre på världsmarknaden:

- 5G-tjänster
- molntjänster
- sakernas internet
- stordatateknik
- it-säkerhet.

Dessa områden är den digitala inre marknadens väsentliga tekniska byggstenar. Meddelandet identifierar nödvändiga it-standarder och presenterar åtgärder för att påskynda deras utveckling till stöd för digitala innovationer i hela ekonomin. Meddelandet fastställer prioriteringar för standarder och presenterar åtgärder för att nå dessa. Regeringen välkomnar meddelandet.

1.1 Ärendets bakgrund

Den 6 maj 2015 presenterade kommissionen sin strategi för utveckling av den digitala inre marknaden (DSM), se faktapromemoria 2014/15:FPM35. DSM är en sammanhållen strategi som syftar till att föra digitaliseringen av EU:s ekonomi framåt och är en av kommissionsordförande Jean-Claude Junckers viktigaste prioriteringar

I Europeiska rådets slutsatser av den 25–26 juni 2015 framförs följande: ”EU måste vidta åtgärder i fråga om nyckelkomponenter i kommissionens meddelande om den digitala inre marknadsstrategin, och då särskilt identifiera centrala standardiseringsprioriteringar på informations- och kommunikationsteknikområdet och uppnå snabba resultat i detta hänseende”

Den 19 maj presenterade kommissionen, som en del av Strategin för en digital inre marknad, fyra meddelanden i ett paket för digitala inre marknadsteknologier och modernisering av offentliga tjänster. Paketet inkluderar meddelandena om digitalisering av europeisk industri, det europeiska molninitiativet, handlingsplanen för e-förvaltning och prioriteringar för it-standardisering. Paketet syftar till att tillhandahålla ett ramverk för koordinering av initiativ mellan nationell och EU-nivå inom digitalisering och relevanta åtgärder som investeringar i digitala innovationer och infrastruktur, genomgångar av regelverk, anpassningar av kunskapskrav och påskyndande och förbättrande av utvecklingen av it-standards.

Den senaste översynen av EU:s standardiseringspolitik utmynnade i förordning (EU) nr 1025/2012 om europeisk standardisering

Detta meddelande bygger på denna förordning och är knutet till det gemensamma standardiseringsinitiativ som ingår i strategin för den inre marknaden.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen ser följande områden som prioriterade på området för informations- och kommunikationsteknisk standardisering: 5G-tjänster, molntjänster, sakernas internet, stordata samt it-säkerhet. De är den digitala inre marknads väsentliga tekniska byggstenar.

Kommissionen anför att ett starkare EU-ledarskap inom standardiseringen på dessa områden skulle öka konkurrenskraften och hjälpa de europeiska innovationerna att hävda sig bättre på världsmarknaden.

Molntjänster

Kommissionen föreslår att

– På olika sätt stödja finansieringen av utveckling och användning av de IKT-standards som behövs för att förbättra molntjänsternas interoperabilitet

och medflyttbarhet. Detta inkluderar ökad användning av öppen källkod genom att grupper som sysslar med öppen källkod integreras bättre i standardiseringsorganens verksamhet, senast i slutet av 2016.

– Underlätta spridningen av molntjänster genom stöd till slutförandet av internationella standarder för tjänstenivåavtal, senast i mitten av 2017. Detta ska garantera öppenhet och kvalitet för slutanvändarna, särskilt de små och medelstora företagen.

– Be de europeiska standardiseringsorganen att uppdatera kartläggningen av molnstandarder och molnriktlinjer för slutanvändarna (särskilt i små och medelstora företag och offentlig sektor) i samarbete med de internationella standardiseringsorganen, molntjänstleverantörerna och slutanvändarna senast i mitten av 2017.

Sakernas internet

Kommissionen föreslår följande åtgärder:

– Främja en kompatibel miljö för sakernas internet i samarbete med europeiska och internationella standardiseringsorgan, främja öppna API:er, samt stödja innovation inom genomföranden av referensarkitekturerna, experiment och utveckling av de standarder för interoperabilitet som saknas. Kommissionen kommer att göra en lägesgenomgång för att bedöma vad som behöver göras för att åtgärda brister i interoperabiliteten och vid behov använda befintlig lagstiftning för att rekommendera lämpliga standarder.

– Främja en driftskompatibel numrering för sakernas internet som inte begränsas av geografiska gränser och även främja ett öppet system för identifiering och autentisering av föremål.

– Utforska möjligheter och principer, däribland nya standarder, för tillit, integritet och heltäckande säkerhet, exempelvis genom en märkning för betrodda föremål i sakernas internet.

– Främja spridning av standarder för sakernas internet inom offentlig upphandling för att undvika inlåsningseffekter, bl.a. i fråga om smarta kommunala tjänster, transporter, vatten och energi.

5 G-nät

Kommissionen föreslår följande åtgärder:

– Främja framväxten av globala branschstandarder under EU:s ledarskap för central 5G-teknik (radioaccessnät, stamnät) och nätarkitektur bl.a. genom utnyttjande av resultaten från de offentlig-privata partnerskapen för 5G inom centrala europeiska och internationella standardiseringsorgan.

– Se till att 5G-standarderna är kompatibla med innovativa användningsområden i vertikala branscher, bl.a. genom ökad medverkan av

IT-säkerhet

Kommissionen föreslår följande åtgärder:

- Uppmana europeiska och andra standardiseringsorgan och de berörda parterna att före slutet av 2016 utforma praktiska riktlinjer för sakernas internet, 5G, molntjänster, stordata och smarta fabriker. Målet bör vara att garantera att säkerhet och skarvfri autentisering byggs in från början när IKT-standarder utvecklas.
- Uppmana europeiska och andra standardiseringsorgan och de berörda parterna att före slutet av 2018 ta fram standarder till stöd för global interoperabilitet och skarvfri, tillförlitlig autentisering för föremål, anordningar och fysiska och juridiska personer enligt jämförbara tillitsmodeller.
- De nästa tre åren ge stöd till europeiska och internationella standardiseringsorgan, europeiska tillsynsmyndigheter och offentlig-privata initiativ, bl.a. till stöd för genomförandet av it-säkerhetsdirektivet, utveckling av standardbaserade riktlinjer för IT-säkerhet i organisationer och motsvarande riktlinjer för säkerhetsrevision för myndigheter och andra tillsynsutövare.

Stordata

Kommissionen föreslår följande åtgärder:

- Öka investeringarna i forskning, utveckling och innovation särskilt för datainteroperabilitet och standarder från och med 2016. Detta ska också bidra till global datastandardisering.
- Före slutet av 2018 samla dataaktörer i EU inom bl.a. det offentlig-privata partnerskapet för stordata i Horisont 2020, för att kartlägga vilka standarder som saknas och utforma alternativ för en stordatareferensarkitektur, med hänsyn tagen till befintliga internationella modeller.
- Från och med 2016 i samverkan med berörda parter och internationella initiativ understödja data- och programvaruinfrastrukturjänster för åtkomst till och långsiktig lagring av vetenskapliga data.

Kommissionen föreslår också följande:

- Främja utvecklingen av interoperabilitetsstandarder och europeiska referensarkitekturer samt öppna sektorsövergripande plattformar för digitalisering av det europeiska näringslivet

– Inleda vägledande pilotprojekt för elektroniska komponentsystem för att validera standarder för morgondagens marknader, inbegripet storskaliga experiment.

– Senast 2017 inleda en regelbunden interinstitutionell dialog om europeisk standardisering, bl.a. om IKT-prioriteringarna, för att få en översikt över hur långt arbetet hunnit och vid behov ändra prioriteringarna. Kommissionen avser att ta med denna regelbundna dialog i det planerade gemensamma standardiseringsinitiativet.

– I samarbete med de berörda parterna, senast 2017 slå fast åtgärder för att öka tillgången till och tillförlitligheten hos information om patentens räckvidd, förtydliga centrala element i en skälig, effektiv och genomförbar licensiering på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor samt underlätta en effektiv och välavvägd tvistlösning.

– Från och med mitten av 2016 utforska möjligheterna att inrätta och finansiera former för övervakning av och stöd till ökad europeisk medverkan i global standardisering, genom bevakning av global IKT-standardisering och stöd till mer medverkan av europeiska experter.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet i sig har inga effekter på svenska regler. Resultaten av nya strategier och åtgärder kan på sikt påverka gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Meddelandet i sig, som endast beskriver kommissionens kommande arbete, har inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar meddelandet och ser positivt på att kommissionen vill stärka ledarskapet och satsningarna på it-standardisering. Den tekniska utvecklingen och digitaliseringen tar stormsteg framåt och det finns ett stort behov av standardiserade it-lösningar och av standarder som stärker digitaliseringen och de möjligheter den ger för välfärd och tillväxt. Interoperabilitet främjar konkurrens. Regeringen ser positivt på att kommissionen valt att fokusera på de fem områdena: 5-G-tjänster, molntjänster, sakernas internet, stordata, och it-säkerhet. Medlemsstaternas ståndpunkter

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har i detta tidiga skede inte remitterats i bredare krets men däremot har synpunkter inhämtats från vissa berörda branschorganisationer och standardiseringsorganisationer. Dessa har alla uttryckt sig överlag positiva till kommissionens meddelande. Det är positivt att det framhålls att IKT-standardiseringen i första hand drivs och utvecklas av industrin och att framtagandet av dem bygger på transparens, öppenhet, konsensus och relevans. En oro finns dock att kommissionen saknar finansiering och ambition att faktiskt genomföra åtgärderna som föreslås.

En annan synpunkt är att det är viktigt för Europas konkurrenskraft att kommissionen skapar goda förutsättningar för utvecklandet av globala standarder och utgår från befintliga och kommande internationella standarder, samt undviker att duplicera standardiseringsarbete. Inom IKT är internationell kompatibilitet oerhört viktigt då produkter och tjänster ingår i globala värdekedjor. När det gäller kommissionens förslag på mandaterade IKT-standarder är det angeläget att medlemsstaterna och de nationella standardiseringsorganisationerna involveras i ett tidigt skede för att skapa konsensus runt dess innehåll.

Det har också framförts hur viktigt det är att detta meddelande inte äventyrar det grundläggande antagandet att standardisering ska vara marknadsdriven.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Meddelandet baseras på förordning (EU) nr 1025/2012.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

-

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen föreslår åtgärder under 2016 och 2017. Rådet kommer troligen att anta slutsatser på meddelandet vid Konkurrenskraftsrådet den 26 maj 2016.

4.2 Fackuttryck/termer

DSM. En strategi för en inre digital marknad i Europa

API: er. Applikationsprogrammeringsgränssnitt, är en specifikation av hur olika applikationsprogram kan använda och kommunicera med en specifik programvara.

5G. 5:e generationens mobilnät eller 5:e generationens trådlösa system) är ett namn som används i vissa forskningsrapporter och projekt för att beteckna nästa stora fas av mobila telekommunikationsstandarder bortom 4G.

Interoperabilitet. förmåga hos system, organisationer eller verksamhetsprocesser att fungera tillsammans och kunna kommunicera med varandra genom att överenskomna regler följs